Anti-pestprotocol

Basisschool Op Weg

Op weg naar een pestvrije school

Maart 2017

Dit anti-pestprotocol heeft als doel dat alle kinderen zich bij ons op basisschool Op Weg veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om veilig en met plezier naar school te gaan.

UITGANGSPUNT

De basis van dit anti-pestprotocol is de visie van Op Weg; een vreedzame school en respect voor ieders eigenheid.

Ieder kind en volwassene is goed zoals hij is. Vanuit dit respect kunnen we elkaar aanspreken op ongewenst gedrag. Dit uitgangspunt betekent ook, dat we op die manier een veilig en gezond pedagogisch klimaat kunnen creëren, wat een belangrijk element is in het voorkomen van pesten. Als leerkrachten geven wij het voorbeeld door elk kind met respect te behandelen.

Vanuit bovenstaand uitgangspunt proberen wij pesten zoveel mogelijk te voorkomen. Toch kan zich een situatie voordoen, op onze school, dat er wordt gepest.

Wij willen dit onder ogen zien en pesten op onze school serieus aanpakken. Vandaar dit protocol.

WAT VERSTAAN WE ONDER PESTEN?

De term “pesten” betekent: elk gedrag onder de vorm van gedragingen, woorden, gebaren met als doel de waardigheid van de andere aan te tasten of een vijandige of kwetsende omgeving te creëren. Het gaat over iemand bewust willen kwetsen, zonder dat er sprake is van wederkerigheid. Het moet dus niet verward worden met een wederzijds conflict of vriendschappelijke plagerijen.

De piek van het pesten ligt tussen 10 en 14 jaar, maar ook in lagere en hogere groepen wordt gepest.

Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

- **Altijd een bijnaam, nooit bij eigen naam noemen.**
- **Zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot.**
- **Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven.**
- **Briefjes doorgeven.**
- **Beledigen.**
- **Opmerkingen over kleding en/ of uiterlijk.**
- **Isoleren.**
- **Buiten school opwachten, slaan of schoppen.**
- **Op weg naar huis achterna rijden/ lopen.**
- **Naar het huis van het slachtoffer gaan.**
- **Bezittingen afpakken.**
- **Schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer.**
- **Niet mee mogen doen in een appgroep.**

Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

- **Een problematische thuissituatie.**
- **Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen).**
- **Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt.**
- **Competitie.**
- **Een voortdurende strijd om macht in de klas of buurt.**
- **Onzekerheid.**

VOORWAARDEN

Om pesten aan te pakken zijn de volgende voorwaarden nodig:

- **Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen(gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep, de zgn. meelopers), leerkrachten en ouders/verzorgers (hierna genoemd: ouders.**
- **De school probeert het pesten bespreekbaar te maken. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, wordt het onderwerp pesten regelmatig met de kinderen besproken.**
- **Als pesten optreedt, kunnen leerkrachten (in samenwerking met ouders) dat signaleren en duidelijk stelling nemen.**
- **Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch de kop opsteekt, moet de school beschikken over een duidelijke, directe aanpak.**
- **Wanneer het probleem niet op de juiste werkwijze wordt aangepakt, of de aanpak levert niet het gewenste resultaat op, dan is de inschakeling van de vertrouwenspersoon nodig. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.**
- **Op onze school zijn Marja Diebels marjadiebels@op-weg.nl en Marijke Remy marijkeremy@op-weg.nl de vertrouwenspersonen.**
- **Vanuit Condor zijn dit mevr. Wijlens en mevr. Weltevree**

OMGAAN MET PESTEN: PREVENTIEVE AANPAK

- **Het voorbeeld van leerkrachten en ouders is van groot belang. Er zal minder worden gepest in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en leerlingen wordt niet geaccepteerd.**
- **Een effectieve methode om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, is het afspreken van regels voor de leerlingen.**
- **Het onderwerp pesten komt regelmatig aan bod op de teamvergaderingen.**
- **In de klas stellen we regelmatig een onderwerp rondom het thema pesten aan de orde. Denk aan onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, aanpak van ruzies etc. Bovendien wordt aan het begin van ieder schooljaar dit anti-pestprotocol besproken in de klas door de leerkracht.**

Als uitgangspunt hanteren we de volgende stelregels voor de leerlingen:

<u>Stelregel 1:</u>
Een belangrijke stelregel is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als KLIKKEN.
Vanaf de kleutergroep brengen we de kinderen bij: ..je mag niet klikken, maar als je wordt gepest en je komt er zelf niet uit dan mag je hulp vragen aan de leerkracht.

<u>Stelregel 2:</u>
Een medeleerling heeft ook verantwoordelijkheid om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Iedereen is immers verantwoordelijk voor een goede sfeer.

<u>Stelregel 3:</u>
Samenwerken zonder bemoeienissen:
School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over eigen grenzen.(Het is bijv. niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te lossen.)Bij problemen van pesten zullen leerkrachten hun verantwoordelijkheid moeten nemen en indien nodig overleg voeren met ouders. De inbreng van ouders blijft bij voorkeur beperkt tot het aanreiken van informatie, het geven van suggesties en het ondersteunen van de aanpak van de school. Door het hanteren van eenzelfde aanpak zal de effectiviteit het meest optimaal zijn.

REGELS DIE GELDEN IN ALLE GROEPEN

- **Je stoort elkaar niet.**
- **Je hebt zorg voor elkaar. Doe niets bij een ander kind, wat jezelf ook niet prettig zou vinden.**
- **Je hebt zorg voor de omgeving.**

Deze basisregels kunnen worden uitgewerkt in meer concrete afspraken, die samen met de kinderen kunnen worden gemaakt.

AANPAK VAN PESTGEDRAG

Voor de aanpak van ruzies en pestgedrag hanteren we de volgende 4 stappen:

STAP 1:
Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of pesten proberen zij er eerst zelf (en samen) uit te komen. De leerkracht geeft aan op welke manier je over dit onderwerp met elkaar praat.

STAP 2:
Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt , heeft deze het recht en de plicht om het probleem voor te leggen aan zijn / haar leerkracht.

STAP 3:
De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderingsgesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken.

STAP 4:
Bij herhaaldelijke ruzie/pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest / ruzie maakt. Veiligheid speelt hierbij een belangrijke rol; gesprekken met een consequente pester vinden buiten de groep plaats. Afspraken worden genoteerd.
Ook worden incidenten genoteerd in het logboek van de leerkracht. Bij aanhoudende meldingen worden de ouders op de hoogte gebracht van het ruzie/ pestgedrag. Leerkrachten en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing. De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, in overleg met ouders en IB-er. Dit betekent, dat je als leerkracht in gesprek gaat met ouders van het gepeste kind en met ouders van de pester. Ook praat de leerkracht met de andere kinderen in de groep: de zwijgers en de meelopers. Het is belangrijk om deze kinderen bewust te maken van hun aandeel en ze alternatieven aan te reiken voor hun gedrag.

BEGELEIDING VAN DE GEPESTE LEERLING

Bij de begeleiding van het gepeste kind kun je de volgende mogelijkheden gebruiken:

- **Medeleven tonen, luisteren en vragen.**
- **Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor, tijdens en na het pesten.**
- **Huilen of heel boos worden is vaak juist een reactie die de pester wil uitlokken; laat de leerling zien dat je op een andere manier kunt reageren.**
- **Zoeken en oefenen van ander gedrag (niet afzonderen bijv.)**
- **Het kind uitleggen waarom een kind pest.**
- **Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.**
- **Sterke kanten van het kind benoemen.**
- **Sociale vaardigheidstraining aanbieden.**

BEGELEIDING VAN DE PESTER

Bij de begeleiding van de pester kun je als leerkracht aan de volgende mogelijkheden denken:

- **Pesten is verboden: wij houden ons aan deze regel.**
- **Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/ pesten.**
- **Laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.**
- **Excuses aan laten bieden. Afhankelijk van de situatie zal dit gebeuren in de groep of afgezonderd van de groep. Veiligheid speelt hierbij weer een belangrijke rol.**
- **In laten zien wat de sterke (leuke) kanten het gepeste kind heeft.**
- **Kind leren niet meteen kwaad te reageren,leren beheersen, de stop-eerst nadenken-houding of een andere manier van gedrag aanleren.**
- **Contact tussen ouders en school houden, elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?**
- **Zoeken van een sport of club. Laten inzien dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.**
- **Inschakelen hulp, sociale vaardigheidstrainingen, jeugdzorg, huisarts , GGD of schoolmaatschappelijk werk.**

ADVIEZEN AAN OUDERS

Ouders van gepeste kinderen:

- **Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek.**
- **Pesten op school direct met de leerkracht bespreken.**
- **Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.**
- **Door positieve stimulering kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.**
- **Als pesten niet op school gebeurt, probeer contact op te nemen met de ouders van de pester om het probleem bespreekbaar te maken. Breng de school op de hoogte.**
- **Het kind niet overbeschermen door bijv. zelf naar school te brengen of door een houding aan te nemen van: "ik zal het de pester wel eens gaan vertellen". Hiermee plaats je het kind in een uitzonderingspositie waardoor het pesten erger kan worden.**
- **Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.**

Ouders van pesters:

- **Neem het probleem van uw kind serieus.**
- **Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.**
- **Probeer achter de oorzaak te komen.**
- **Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.**
- **Besteed extra aandacht aan uw kind.**
- **Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag.**
- **Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.**

Alle andere ouders:

- **Geef zelf het goede voorbeeld.**
- **Besteed extra aandacht aan uw kind.**
- **Neem de ouders van het gepeste kind serieus.**
- **Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.**
- **Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.**
- **Leer uw kind voor anderen op te komen.**
- **Leer uw kind voor zichzelf op te komen, met respect voor anderen.**

Handige web-sites:

www.schoolenveiligheid.nl/po-vo/thema/pesten

www.pestweb.nl

www.mijnkindonline.nl

www.pestenislaf.nl

www.oudersonline.nl

www.ouders.net

BIJLAGE 1

DIGITAAL PESTEN

Wanneer je in de buurt of op school gepest wordt, weet je wie de pester is. Op internet niet, daar kun je door iemand gepest worden die je niet kent. Juist dit onbekende maakt het pesten via chat, mail en sms zo vervelend. Digitaal pesten kan op school maar ook thuis gebeuren en je kunt je zo nergens meer veilig voelen.

TIPS VOOR KINDEREN ALS JE DIGITAAL WORDT GEPEST:

- Houd je wachtwoorden en inlognamen geheim.
- Blokkeer degene die je het bericht stuurt.
- Negeer pest-mails/sms/chats. Stuur geen bericht terug.
- Zo krijgt de pester geen aandacht en stopt hij/zij meestal.

TIPS VOOR OUDERS EN LEERKRACHTEN:

- Houd een kind niet weg van de computer. Controle is beter dan verbod.
- Stel een tijdslimiet in. Stimuleer uw kind om ook buiten de computer met leeftijdgenootjes om te gaan.
- Surf af en toe samen met de leerlingen of uw kind. Laat u rondleiden langs sites waar ze regelmatig komen.
- Vertrouw niet te veel op filters.
- Reageer niet te overdreven als u iets aanstootgevends ziet, maar praat er rustig over.
- Druk uw kind op het hart geen persoonlijke informatie via internet te verstrekken.
- Controleer de geschiedenis van de pc, zodat u weet welke sites uw kind of leerling bezoekt.
- Maak uw kind of leerling ervan bewust dat ze via internet voor de gek kunnen worden gehouden. Vertel dat er mensen zijn die er op uit zijn misbruik van ze te maken of pijn te doen.
- Plaats de pc op een plek op school of thuis waar u regelmatig onopvallend langs kunt lopen.

BIJLAGE 2

REGELS/AFSPRAKEN

In het schoolgebouw:

- **We lopen in de school (school is een wandelgebied, rennen doe je buiten).**
- **We houden de school netjes; we sorteren ons afval.**
- **Iedere groep is verantwoordelijk voor het eigen toilet. Er gaat steeds maar 1 kind tegelijk naar het toilet.**
- **Geen mobieltjes of Mp3's mee naar school.**
- **In de hal wordt rustig gewerkt. Stoor elkaar niet. We houden ons aan de klassenafspraken.**
- **In groep ½ en ¾ geldt:**
  1. Voor groot en klein zullen we aardig zijn.
  2. Binnen is wandelgebied, buiten hoeft dat lekker niet.
  3. Goed voor de spullen zorgen, dan zijn ze er weer morgen.

Pauzeregels:

- **Om 8.45 en 13.00 gaat de bel en beginnen de lessen, We komen op tijd.**
- **s'Morgens kun je al om 8.30 uur naar binnen. Dan pak je rustig een werkje.**
- **We houden ons aan de klassenafspraken.**
- **Tijdens het speelkwartier wordt de leerling een keer aangesproken bij een overtreding, door de surveillant. Wordt de afspraak genegeerd, dan kan hij/zij tijdens de pauze naar binnen worden gestuurd door de surveillant. De surveillanten nemen altijd contact op met de groepsleerkracht. Indien nodig neemt de groepsleerkracht contact op met de ouders.**
- **Er wordt niet geschopt, geslagen en getrokken.**

Pleinregels:

- **We lopen met de fiets in de stalling en zetten de fiets in een rek.**
- **We houden het plein netjes. Afval hoort in de daarvoor bestemde bak.**
- **We voetballen binnen de lijnen en volgens rooster.**
- **We spelen gezellig met elkaar.**
- **Gebruikte spullen ruimen we op.**
- **Leerkrachten surveilleren tijdens het speelkwartier s'Morgens met z'n allen.**
- **Van 12.45 tot 13.00 uur in duo's.**
- **Van 8.30 tot 8.40 uur wordt er gesurveilleerd door directie en/of conciërge.**

Leerkrachten en de medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit ANTI-PESTPROTOCOL.